

Cadı Avlarından İktisat Disiplinine: Kadınların Bilgi ve Akademiden Dışlanma Süreçleri*

Nilüfer Dilara AR MUTLU**

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, kadınların bilgi üretim süreçlerinden tarihsel olarak dışlanması ile günümüz akademisinde gözlenen toplumsal cinsiyet temelli eşitsizlikler arasındaki ilişkiyi feminist epistemoloji çerçevesinde incelemektir. Çalışma, akademideki eşitsizlikleri yalnızca temsile ilişkin bir sorun olarak değil, bilginin üretimi ve meşrulaştırılması süreçleriyle bağlantılı yapısal bir mesele olarak ele almaktadır. Yöntem olarak ulusal ve uluslararası literatür analitik biçimde değerlendirilmiştir; cadı avlarından modern üniversitenin kurumsallaşmasına ve neoliberal akademiye uzanan tarihsel çerçeve kurulmuştur. Kuramsal tartışma, Türkiye’de 2013–2025 dönemine ait akademik kadro verilerinin iktisat disiplini bağlamında unvan bazında cinsiyet dağılımları üzerinden betimleyici analizle desteklenmiştir. Bulgular, kadın akademisyenlerin alt ve orta akademik kademelerde görece daha yüksek oranlarda temsil edildiğini, üst akademik unvanlarda ise temsil oranlarının azaldığını göstermektedir. Bu dağılım, terfi süreçleri, bakım yükü, cinsiyetlendirilmiş akademik iş bölümü ve performans temelli değerlendirme sistemleri gibi yapısal mekanizmalarla birlikte değerlendirildiğinde, eşitsizliğin çok katmanlı bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Sonuç olarak akademideki toplumsal cinsiyet eşitsizliği, bireysel tercihlerle sınırlı olmayan, tarihsel, kurumsal ve epistemolojik dinamiklerle ilişkili yapısal bir sorun olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Feminist Epistemoloji, Toplumsal Cinsiyet, Akademide Kadınlar, İktisat Disiplini, Türkiye.

Başvuru / Kabul: 07 Ocak 2026 / 11 Mart 2026

Atıf: Ar Mutlu, N. D. (2026). Cadı Avlarından İktisat Disiplinine: Kadınların Bilgi ve Akademiden Dışlanma Süreçleri, *HABİTUS Toplumbilim Dergisi*, (7), 147-168.

From Witch Hunts to Economics Discipline: The Process of Women's Exclusion from Knowledge and Academia

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationship between the historical exclusion of women from knowledge production processes and the gender-based inequalities observed in contemporary academia within the framework of feminist epistemology. The present study addresses inequalities in academia not merely as a problem of representation but as a structural issue linked to the processes of knowledge production and legitimization. The methodology involves an analytical review of national and international literature, establishing a historical framework spanning from witch hunts to the institutionalisation of the modern university and the neoliberal academy. The theoretical discussion is supported by a descriptive analysis based on gender distributions by title within the economics discipline, using academic staff data from Türkiye for the period 2013–2025. The findings demonstrate that female academics are comparatively more represented at lower and middle academic levels, whilst their representation is reduced at higher academic titles. When this distribution is evaluated in conjunction

*Bu çalışma Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Ana Bilim Dalı, Politik Ekonomi doktora programında Doç. Dr. Nil Demet GÜNGÖR danışmanlığında yürütülen doktora tezinden türetilmiştir.

**Doktora Öğrencisi, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Ana Bilim Dalı, Politik Ekonomi Doktora Programı, Ankara/Türkiye. E-posta: armutlu.niluferdilara@student.atilim.edu.tr, ORCID Numarası: 0000-0001-8324-5385, ROR ID: <https://ror.org/04pd3v454>

with structural mechanisms such as promotion processes, care burden, gendered academic division of labour, and performance-based evaluation systems, it reveals that inequality has a multi-layered structure. Consequently, gender inequality in academia is regarded as a structural problem, rooted in historical, institutional and epistemological dynamics, rather than being the sole province of individual preferences.

Keywords: Feminist Epistemology, Gender, Women in Academia, Economics Discipline, Türkiye.

Received / Accepted: 07 January 2026 / 11 March 2026

Citation: Ar Mutlu, N. D. (2026). From Witch Hunts to Economics Discipline: The Process of Women's Exclusion from Knowledge and Academia, *HABITUS Journal of Sociology*, (7), 147-168.

GİRİŞ

“Akşam eve elimde önemli bir açıklamayla, hakiki bir olguyla dönmemiş olmak umut kırıcıydı. Kadınlar erkeklerden daha yoksuldur, çünkü-filan falan”

(Woolf, 2016, s. 47).

Woolf'un bu ifadesi, kadınların yoksulluğunun bireysel değil yapısal koşullarla ilişkili olduğunu göstermektedir. Buradaki yoksulluk yalnızca maddi kaynak eksikliğiyle sınırlı değildir; bilgi üretimine katılım ve temsile erişim açısından da kurumsallaşmış bir dışlanmayı ifade etmektedir. Bu nedenle kadınların bilgi alanındaki konumunun tarihsel olarak incelenmesi, güncel akademik eşitsizlikleri anlamak açısından önem taşımaktadır.

Geç Orta Çağ ve erken modern dönemde şifacılık ve ebelik gibi bilgiye dayalı alanlarda etkin olan kadınların cadı olarak damgalanması, bu dışlanmanın erken örneklerinden biri olarak değerlendirilmektedir (Bryson, 2019; Federici, 2012). Federici (2012), cadı avlarını kadın emeğinin denetimi ve yeniden üretim üzerindeki kontrol mekanizmalarıyla ilişkilendirirken; Mies vd., (2008), kadınların üretkenliğinin kamusal bilgi statüsünden ev içi ücretsiz emek statüsüne indirgenmesine dikkat çekmektedir. Ehrenreich ve English (1992) ise kadın şifacıların tıp eğitiminden dışlanmasını modern mesleki kurumsallaşmanın bir boyutu olarak yorumlamaktadır. Bu süreç, yalnızca kültürel önyargılarla değil, bilgi alanının kurumsal yeniden yapılandırılmasıyla ilişkilidir.

Sanayi devrimi ve modern üniversitenin kurumsallaşmasıyla birlikte bilgi üretimi formel yapılara taşınmıştır. Ancak bu kurumların başlangıç dönemlerinde kadınların katılımı sınırlı kalmıştır (Bryson, 2019). Kadınların karar alma mekanizmalarına ve prestijli pozisyonlara sınırlı erişimi, geçmişteki bilgi tekelleşmesinin farklı biçimlerde sürdüğünü göstermektedir. Woolf'un işaret ettiği “yoksulluk” bu çerçevede epistemik ve kurumsal bir dışlanma biçimi olarak da değerlendirilebilir.

Feminist epistemoloji, bilgi üretiminin toplumsal konumlar ve güç ilişkilerinden bağımsız olmadığını vurgulamaktadır. Bu yaklaşım, bilgiyi evrensel ve tarafsız bir kategori

olarak değil, tarihsel ve sosyo-kültürel bağlamlarda şekillenen bir süreç olarak kavramsallaştırmaktadır (Kendir-Gök, 2025, s. 294). Bu perspektif, kadınların akademideki konumunu yalnızca temsil düzeyinde değil, bilgi üzerindeki meşruiyet mekanizmalarıyla birlikte değerlendirmeyi mümkün kılmaktadır.

Bu çalışma, feminist epistemoloji çerçevesi içinde özellikle feminist duruş teorisinden beslenmektedir. Feminist duruş teorisi, bilginin toplumsal konumdan bağımsız üretilmeyeceğini ve egemen konumların kendi perspektiflerini çoğu zaman “evrensel” ve “tarafsız” bilgi olarak kurumsallaştırdığını ileri sürmektedir (Harding, 1991; Hartsock, 1997; Hekman, 1997). Bu yaklaşım, farklı toplumsal konumların bilgi üretim süreçlerine farklı deneyim ve bakış açıları kazandırdığını ve bu nedenle bilginin hangi konumlardan üretildiğinin analitik olarak dikkate alınması gerektiğini savunur. Bu bağlamda kadınların akademideki konumu, yalnızca kariyer engelleri ya da temsiliyet açığı üzerinden değil, bilginin hangi yöntemlerle, hangi önceliklerle ve hangi öznel konumlardan üretildiğini sorgulama imkânı sunan bir perspektif olarak ele alınmaktadır. Dolayısıyla çalışma, iktisat disiplinindeki toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini nicel temsiliyet farklılıklarının ötesinde, disiplinin epistemolojik varsayımları ve meşruiyet mekanizmaları ile değerlendirmektedir.

Çalışmanın amacı, iktisat disiplininin tarafsızlık iddiasının ardındaki epistemolojik varsayımları toplumsal cinsiyet perspektifinden tartışmaktır. Kaynak tahsisi, emek değerlemesi ve politika tasarımı üzerindeki etkisi nedeniyle iktisat disiplini, akademik görünürlüğün şekillendiği alanlardan biridir. Bu nedenle çalışma, kadınların akademiden dışlanma biçimlerini disiplinin bilgi üretim çerçevesiyle birlikte ele almaktadır.

Kadın akademisyenlerin kariyer basamaklarında ilerledikçe temsil oranlarının azaldığını gösteren birçok çalışma bulunmaktadır (Çubuk ve Erol, 2023; Eldemir, 2021; Kaya Erdoğan, 2023; Sezgin ve Haykır Hobikoğlu, 2022; Yenilmez, 2016). Cam tavan, bakım yükü ve akademik iş bölümü gibi faktörler bu süreci açıklamak için kullanılmaktadır (Atay vd., 2022; Ayyıldız ve Banoğlu, 2024; Göktürk ve Tülübaş, 2021). Uluslararası çalışmalar da benzer örüntülere işaret etmektedir (Auriol vd., 2021; Blau ve Lynch, 2024; Chassonnery-Zaïgouche vd., 2025). Özellikle iktisat disiplininde kadın akademisyenlerin sayıca daha düşük temsil edildiği belirtilmektedir (Buckles, 2019; Hengel ve Moon, 2023; Powell ve Yurchenko, 2025). Türkiye bağlamında ise kadın iktisatçılar üzerine yapılan çalışmalar sınırlı sayıdadır (Derin-Güre ve Akbostancı, 2025; Dinçer, 2025; Serdaroğlu, 2010; Tekin-Koru, 2025). İktisat

Biliminde Kadın İnisyatifi'nin kuruluşu, bu alandaki eşitsizliklerin görünür kılınması açısından önemli bir gelişme olarak değerlendirilebilir.

Mevcut literatür, kadın akademisyenlerin karşılaştıkları engelleri kurumsal yapı, akademik kültür ve kariyer süreçleri gibi farklı boyutlar üzerinden kapsamlı biçimde tartışmaktadır. Bununla birlikte, söz konusu eşitsizliklerin tarihsel arka planı çoğu zaman sınırlı bir çerçevede ele alınmaktadır. Kadınların bilgi üretim süreçlerinden tarihsel olarak dışlanması ile günümüz akademisinde gözlenen toplumsal cinsiyet temelli eşitsizlikler arasındaki ilişki bu bağlamda daha ayrıntılı bir incelemeyi gerektirmektedir. Bu doğrultuda makalenin temel sorusu şu şekilde ortaya konmaktadır: Kadınların bilgi üretim süreçlerinden tarihsel olarak dışlanması ile günümüz akademisinde gözlenen toplumsal cinsiyet temelli eşitsizlikler arasında nasıl bir ilişki bulunmaktadır? Bu çerçevede temsile ilişkin nicel bulgular, disiplinlerin bilgi üretim biçimleri ile birlikte değerlendirilmekte ve özellikle iktisat disiplini bağlamında söz konusu ilişkinin yapısal boyutları tartışılmaktadır. Böylece akademik eşitsizliklerin yalnızca güncel kurumsal pratikler üzerinden değil, aynı zamanda tarihsel ve yapısal dinamikler çerçevesinde ele alınmasına katkı sunulması amaçlanmaktadır.

Cadı Avları ve Bilgi Tekeli

Kadınların ikincil konumda yer almasının nedenleri tarihsel olarak çok katmanlıdır. Kadının özel alan olarak tanımlanan hane içine konumlandırılması çoğu zaman geleneksel bir olgu olarak ele alınsa da bu durumun tarihsel kökenleri erken modern döneme kadar uzanır (Pelizzon, 2020). Cadı avlarından sanayi devrimine, üniversitelerin kurumsallaşmasından iktisat disiplininin oluşumuna kadar uzanan süreç, kadınların kamusal alana erişimlerinin farklı dönemlerde çeşitli mekanizmalar aracılığıyla sınırlandırıldığını göstermektedir.

17. yüzyılda kadınların ekonomik faaliyetlerden “üretken olmayan” bireyler olarak tanımlanması, kamusal üretim alanlarından dışlanmalarını meşrulaştıran söylemler üretmiştir. Geleneksel olarak kadınlara ait olan ebelik ve bira yapımı gibi faaliyetlerin erkek egemen lonca yapıları tarafından devralınması ve ev içi emeğin maddi karşılığı olmadığı gerekçesiyle ekonomik değersizleştirilmesi, üretkenlik kavramının cinsiyetlendirilmiş bir biçimde yeniden tanımlandığını göstermektedir (Federici, 2012; Rowbotham, 2011). Federici'nin (2012) yorumunda cadı avları, yalnızca dinsel ya da kültürel bir fenomen değil, aynı zamanda yeniden üretim üzerindeki denetimin kurumsallaşmasına eşlik eden bir süreç olarak değerlendirilir.

Sanayi devrimi sonrasında kadınların ücretli işgücüne katılımı artmış olsa da bu dönüşüm eşitlikçi bir konumlanma anlamına gelmemiştir. Makineleşme, geleneksel el işlerini

değersizleştirirken; kadın emeği çoğunlukla düşük ücretli ve güvencesiz sektörlerde yoğunlaşmıştır (Blumberg, 1984; Humphries ve Schneider, 2021; Kessler-Harris, 1991; Mezzadri, 2016; Usui, 1993). Sanayileşme öncesinde aile işletmeleri içinde ekonomik faaliyetlere katılan kadınların konumu, sanayileşme ile daha belirgin bir kamusal/özel alan ayrımı içinde yeniden tanımlanmıştır (Barker ve Feiner, 2004; Rowbotham, 2011).

Ekonomik dışlanma süreçleri eğitim ve akademik alanlara erişimi de etkilemiştir. Kadınların üniversitelere kabulü birçok ülkede gecikmiş; çoğu zaman ziyaretçi öğrenci veya sınırlı statüler aracılığıyla mümkün olmuştur (Çakır, 2007). Viktorya döneminde kadınların müzik ve nakış gibi alanlara yönlendirilmesi, eğitimin kamusal üretimden ziyade ev içi rolleri pekiştiren bir işlev üstlendiğini göstermektedir (Rowbotham, 2011). Oy hakkı ve eğitim alanındaki ilerlemelere rağmen kadınların akademik yetkinlikleri uzun süre tartışmalı kabul edilmiş ve geleneksel aile düzenine yönelik bir tehdit olarak değerlendirilmiştir (Yalom, 2002).

17. ve 18. yüzyıllarda işgücü piyasaları, emek süreçleri ve mülkiyet hakları üzerine yazan birçok kadın iktisatçı bulunmasına rağmen bu katkılar iktisat tarihi yazımında sınırlı yer bulmuştur (Agenjo-Calderón ve Gálvez-Muñoz, 2019; Shackleton vd., 1996; Dimand, 1999). 19. yüzyılın sonlarında kadınların akademik yayın faaliyetleri artmış olsa da disiplinin profesyonelleşmesi sürecinde erkek egemen normların güç kazandığı görülmektedir. Jane Marcet'in çalışmalarının "profesyonel" iktisat anlayışı içinde değersizleştirilmesi (McCann, 2025) ve Alfred Marshall'ın kadınların iktisat için "uygun olmadığı" yönündeki ifadeleri, disiplinin kurumsal sınırlarının cinsiyet temelli olarak çizildiğini göstermektedir (Groenewegen ve King, 1994).

Kadınların iktisat disiplinine katkılarının küçümsenmesinin bir örneği, Avusturyalı iktisatçı Gottfried Haberler'in, Joan Robinson'un bir makalesini okuduktan sonra "Joan Robinson kimdir?" sorusunu Cambridge'deki meslektaşı Richard Kahn'a yöneltmesiyle ortaya çıkmıştır. Haberler, metnin derinliğini ve zekâsını takdir etmiş ancak yazarın bir kadın olduğuna inanmakta zorlanmıştır. Bu durumu ise cinsiyetçi bir ifadeyle dile getirmiştir: "Hristiyan ismi bir kadına ait gibi görünüyor, ama makale bir kadın için fazla zeki." (Aslanbeigui ve Oakes, 2009). Bu örnek, akademik yetkinliğin tarihsel olarak cinsiyet temelli varsayımlar üzerinden değerlendirildiğine ışık tutabilir.

Sonuç olarak kadınların bilgiye ve akademik alanlara erişimi tarih boyunca farklı dönemlerde sınırlamalarla karşılaşmıştır. Bu tarihsel örüntüler, çağdaş akademide gözlenen

temsiliyet farklılıklarının yalnızca güncel kurumsal düzenlemelerle açıklanamayacağını düşündürmektedir. Ancak bu süreklilik doğrusal bir nedensellikten ziyade benzer dışlama mekanizmalarının farklı tarihsel bağlamlarda yeniden biçimlenmesi olarak değerlendirilmelidir. Bu nedenle izleyen bölüm, modern yükseköğretim kurumlarında ve neoliberal dönüşüm bağlamında kadınların karşılaştığı yapısal engelleri incelemektedir.

Günümüze Yansımaları

19. ve 20. yüzyılın başlarında kadınların üniversitelere kabul edilmeleri büyük ölçüde engellenmiş, kadınlar entelektüel açıdan yetersiz bireyler olarak tanımlanmıştır. Üniversiteye erişim sağlayabilen sınırlı sayıdaki kadın ise akademik başarılarından ziyade geleneksel ev içi rolleri üzerinden değerlendirilmiştir (Romito ve Volpato, 2005). Bu dışlayıcı yaklaşım, kadınların yalnızca belirli çalışma alanlarından uzaklaştırılmasıyla sınırlı kalmamış aynı zamanda liderlik ve karar alma pozisyonlarında yetersiz temsille pekişmiştir (Majcher, 2002).

Bu tarihsel dışlanma biçimleri, 20. yüzyıl boyunca yükseköğretim kurumlarının kurumsallaşmasıyla birlikte farklı şekillerde yeniden üretilmiştir. Özellikle neoliberal dönüşümle birlikte akademik alan, toplumsal cinsiyet temelli eşitsizliklerin daha katmanlı biçimler aldığı bir yapıya bürünmüştür. Akademik başarı ölçütlerinin giderek performans, yayın ve rekabet ekseninde tanımlanması, kadın akademisyenlerin mevcut dezavantajlarını derinleştiren bir etki yaratmıştır.

Neoliberal akademide kariyerlerinin erken aşamalarındaki kadın akademisyenlerin öğretim ve idari görevlere yönlendirilmesi, feminist bilgi üretimini marjinalleştiren cinsiyetlendirilmiş bir iş bölümünü yeniden üretmektedir (Blackmore, 2002; Currie vd., 2002; Saunderson, 2002; Thwaites ve Pressland, 2017). Bu durum, akademik kurumların yüzeyde toplumsal cinsiyetten bağımsız görünmesine rağmen, eşitsizlikleri yeniden üreten yapılar olarak işlev gördüğünü ortaya koymaktadır (Burkinshaw, 2015). Cinsiyet, sınıf ve etnisite temelli dezavantajların kesişimi, özellikle kadınları ve etnik azınlıkları düşük statülü kurumlarda, geçici ya da yarı zamanlı pozisyonlarda yoğunlaştırmakta; yoğun idari görevlerle akademik üretim olanaklarını sınırlamaktadır (Charles ve Bradley, 2002; Gill, 2016; Hills ve Rowan, 2002).

Kadın akademisyenlerin karşılaştıkları yapısal engeller, akademik kurumların hiyerarşik yapıları, toplumsal cinsiyet normları ve hane içi sorumluluklarla birlikte şekillenmektedir. Altınoluk'a (2017) göre kadının akademiye girişi, eril bir kamusal alandan doğrudan eril bir kurumsal yapıya geçiş anlamına gelmektedir. Bu geçiş, kadın

Cadı Avlarından İktisat Disiplinine: Kadınların Bilgi ve Akademiden Dışlanma Süreçleri

akademisyenlerin akademik kimliklerini sürekli olarak müzakere etmelerini zorunlu kılan bir süreç yaratmaktadır.

Literatürde kadın akademisyenlerin bakım emeği ve hane içi sorumlulukları nedeniyle akademide daha düşük pozisyonlarda yer alma olasılıklarının yüksek olduğuna dikkat çekilmektedir (Blackmore, 2015; Savigny, 2014; Venkat vd., 2022). Kariyerlerin aile ihtiyaçlarına göre şekillendirilmesi kadınlar açısından daha belirgin bir eğilim göstermekte; çocuk sahibi kadın akademisyenler daha düşük ücret, sınırlı terfi olanakları ve güvencesiz pozisyonlarla karşı karşıya kalmaktadır (Baker, 2012; Di Leo vd., 2024; Wolfinger vd., 2008).

Bu eşitsizlikler, akademik kurumlarda kadınlara yüklenen görünmeyen ve değeri düşük görülen görevlerle daha da derinleşmektedir. Öğrenci danışmanlığı, komite üyelikleri, bölüm içi organizasyonlar, mentorluk ve duygusal destek gibi faaliyetleri kapsayan akademik ev işleri (academic housekeeping), kadın akademisyenlerin omuzlarına orantısız biçimde yüklenmektedir (Bird vd., 2004; Ward, 2003; Lopes ve de Camargo Santos, 2025). Performans temelli değerlendirme sistemlerinin yayın ve araştırma çıktılarının önceliklendirildiği bir akademik ortamda, bu tür hizmet yükleri düşük görünürlüklü ve düşük değerli faaliyetler olarak konumlandırılmaktadır (Valian, 2005; Järvinen ve Mik-Meyer, 2024). Bu durum, kadın akademisyenlerin araştırmaya ayırabilecekleri zamanı kısıtlayarak akademik ilerleme süreçlerinde yapısal bir dezavantaj yaratmaktadır.

Akademik ev işleriyle yakından ilişkili olan duygusal emek, kadın akademisyenlerin kurumsal beklentiler doğrultusunda “anaç”, “düzenleyici” ve “destekleyici” roller üstlenmesini beraberinde getirmektedir (Ezgin Ağılı ve Açık Turguter, 2020; Demir, 2018; Yerlikaya-Yaran, 2024). Öğrenciler ve meslektaşlar tarafından yöneltilen bu beklentiler, kadınların akademik üretimden ziyade bakım ve destek işlevleriyle özdeşleştirilmesine yol açmaktadır. Bu bağlamda kadın akademisyenlerin sayısındaki artış, emeklerinin sistematik biçimde değersizleştirilmesini ortadan kaldırmamakta; aksine akademik emeğin feminizasyonu yoluyla güvencesizliği derinleştirmektedir (Vatansever, 2022).

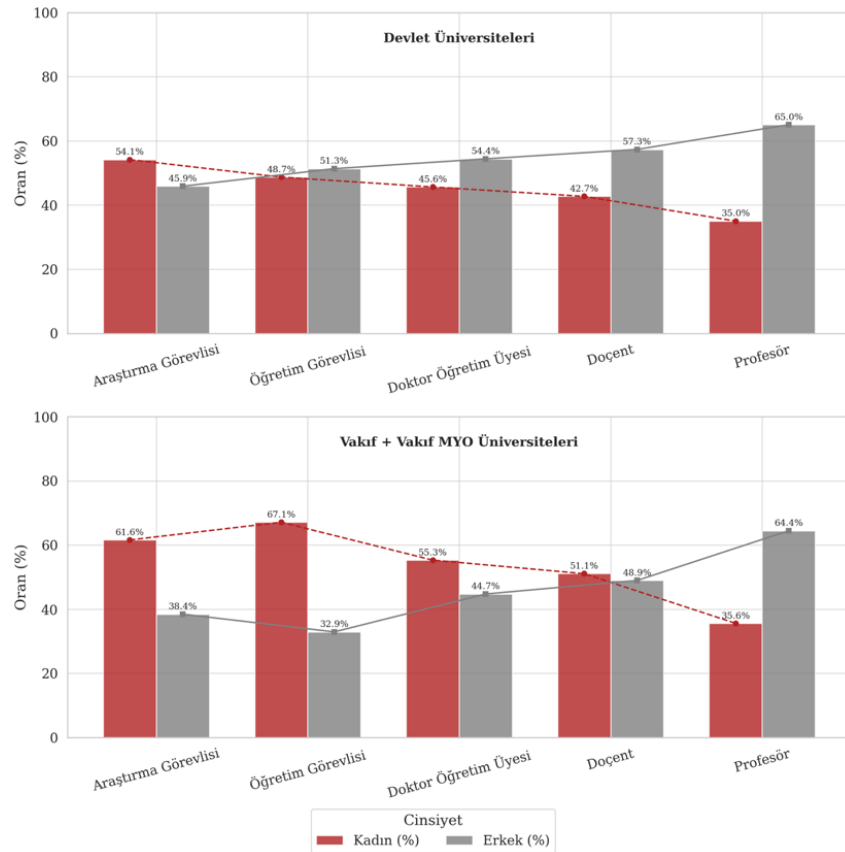
Bu yapısal eşitsizlikler, akademik kariyerin ilerleyen aşamalarında daha görünür hâle gelmektedir. Özellikle profesörlük gibi üst düzey pozisyonlarda kadınların temsil oranı belirgin biçimde düşüktür. Bu durumu açıklamak üzere literatürde sıklıkla kullanılan “sızdıran boru hattı” (leaky pipeline – SBH) kavramı, kadınların akademik kariyerlerinin erken aşamalarında erkeklerle benzer oranlarda temsil edilmelerine karşın, terfi basamaklarında sistemden

ayrıldıklarını ya da dışlandıklarını ifade etmektedir (Berryman, 1983; Bennett, 2011). Çok sayıda çalışma, kadınların doçentlik ve profesörlük gibi üst düzey kadrolara geçişte ciddi temsil kayıpları yaşadığını ortaya koymaktadır (Ayyıldız ve Banoğlu, 2024; Bayer ve Rouse, 2016; Lundberg ve Stearns, 2019; Long, 2023).

Türkiye bağlamında da benzer bir örüntü gözlemlenmektedir. 2025 yılına ait akademik kadro verileri, kadın akademisyenlerin araştırma görevlisi ve öğretim görevlisi düzeylerinde görece yüksek oranlarda temsil edildiğini; buna karşılık profesörlük gibi üst kadrolarda temsil oranlarının belirgin biçimde düştüğünü göstermektedir (YÖK, 2025). Bu bulgular, sızdıran boru hattı mekanizmasının Türkiye’de iktisat disiplini özelinde de geçerli olduğunu ortaya koymaktadır.

Aşağıda Şekil 1’de 2025 yılı akademik kadrolarda (devlet+vakıf) kadın ve erkek akademisyen oranlarının dağılımı sunulmuştur.

Şekil 1. 2025 Yılı Akademik Kadrolarda (Devlet, Vakıf+Vakıf MYO) Kadın ve Erkek Akademisyen Oranlarının Dağılımı (Yükseköğretim Kurulu-YÖK, 2025).

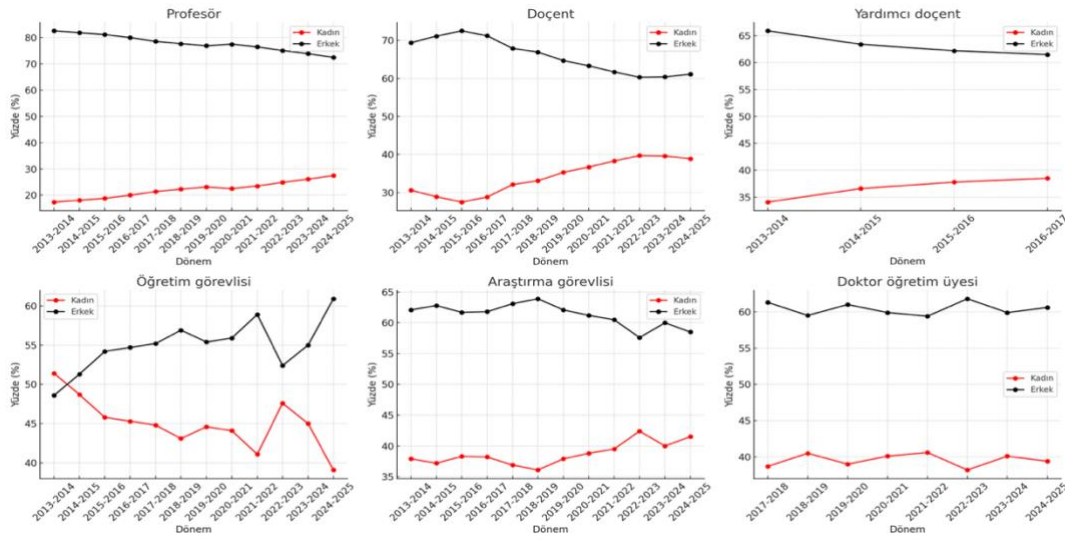

Şekil 1, 2025 yılı itibarıyla devlet üniversiteleri ile vakıf ve vakıf meslek yükseköğretilerinde akademik kadroların unvan bazında kadın ve erkek oranlarını

göstermektedir. Devlet üniversitelerinde araştırma görevlisi ve öğretim görevlisi kadrolarında kadın oranı erkek oranına yakın ya da daha yüksek düzeyde iken, doktor öğretim üyesi, doçent ve profesör kadrolarında erkek oranının arttığı görülmektedir. Vakıf ve vakıf MYO üniversitelerinde araştırma görevlisi ve öğretim görevlisi kadrolarında kadın oranı erkek oranından yüksektir. Doktor öğretim üyesi ve doçent kadrolarında oranlar birbirine yakın seyretmekte, profesör kadrosunda ise erkek oranı belirgin biçimde daha yüksek düzeyde bulunmaktadır. Genel olarak her iki kurum türünde de alt akademik kadrolardan üst akademik kadrolara doğru ilerledikçe erkek oranının arttığı gözlenmektedir.

Şekil 2’de ise 2013-2025 yılları arasında lisans eğitimi veren yükseköğretim programlarında görevli öğretim elemanlarının ekonomi bölümündeki dağılımı gösterilmektedir.^{†‡}

Şekil 2. 2013-2025 yılları arasında lisans eğitimi veren yükseköğretim programlarında görevli öğretim elemanlarının ekonomi bölümündeki dağılımı (YÖK, 2025).

Şekil 2, 2013-2025 yılları arasında lisans eğitimi veren yükseköğretim programlarında ekonomi bölümlerinde görev yapan öğretim elemanlarının unvan bazında kadın ve erkek oranlarının yıllar içindeki değişimini göstermektedir. Profesör ve doçent kadrolarında incelenen

[†]Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması’na (ISCED-2013) göre ekonomi bölümü içerisinde, ekonomi, ekonomi politikası, ekonomi kuramı ve ekonomik karar almaya ilişkin çalışmalar yer almaktadır. Ekonometri, Ekonomi tarihi Ekonomi, Politik iktisat alanlarındaki programlar bu bölümde yer almaktadır. Bu sebeple grafik oluşturulurken YÖK istatistiklerinde yer alan ekonomi kırılımı dikkate alınmıştır.

[‡]2018 tarihli 7100 sayılı Yükseköğretim Kanunu değişikliğiyle “Yardımcı Doçentlik” unvanı kaldırılarak yerine “Doktor Öğretim Üyeliği” unvanı getirilmiştir. Bu değişiklik nedeniyle grafiklerde 2013–2017 dönemi “Yardımcı Doçent”, 2018 ve sonrası ise “Doktor Öğretim Üyesi” olarak ayrı gösterilmiştir.

dönem boyunca erkek oranının kadın oranından daha yüksek olduğu görülmektedir. Yardımcı doçent/doktor öğretim üyesi kadrosunda erkek oranı genel olarak daha yüksek seyretmekle birlikte kadın oranında sınırlı artışlar gözlenmektedir. Araştırma görevlisi kadrosunda erkek oranı çoğu yıl kadın oranının üzerinde olmakla birlikte oranlar birbirine görece daha yakındır. Öğretim görevlisi kadrosunda ise yıllar itibarıyla dalgalanmalar görülmekte; bazı yıllarda oranlar birbirine yaklaşmakta, bazı yıllarda ise erkek oranı yükselmektedir. Genel olarak incelenen dönemde üst akademik unvanlarda erkek oranının daha yüksek düzeyde seyrettiği, kadın oranının ise alt ve orta kadrolarda görece daha yüksek veya dengeli dağılım gösterdiği gözlenmektedir.

Akademik yükselme süreçlerine ilişkin ampirik çalışmalar, benzer akademik performans göstergelerine sahip olsalar dahi kadınların profesörlük ve idari pozisyonlara terfi olasılıklarının erkeklere kıyasla daha düşük olabildiğini ortaya koymaktadır (Hospido ve Sanz, 2019; Lundberg ve Stearns 2019; Zacchia, 2020). Bu bulgular, terfi süreçlerinde yalnızca nicel performans ölçütlerinin belirleyici olmadığını göstermektedir. Nitel araştırmalar da benzer anlatılar sunmaktadır. Kim'in (2023) çalışmasında yer alan bir katılımcı, terfi alma sürecinde kendisine “erkek olsaydı terfi alabileceği”nin söylendiğini, profesörlüğe yükselme aşamasında ise erkek meslektaşından daha yüksek performans göstermesine rağmen performansının “ortalama” olduğu gerekçesiyle beklemesi tavsiye edildiğini aktarmaktadır. Bu tür bulgular, terfi süreçlerinin yalnızca formel kriterlerle açıklanamayabileceğine işaret etmektedir.

Şekil 1 ve Şekil 2’de sunulan veriler, akademik unvanlara göre cinsiyet dağılımında farklılaşmalar bulunduğunu göstermektedir. Ancak bu sayısal görünüm tek başına söz konusu farklılaşmanın nedenlerini açıklamaya yeterli değildir. Akademik literatür, kadınların iktisat disiplindeki temsiline ilişkin eşitsizliklerin çok katmanlı yapısal ve kültürel mekanizmalarla ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Grafiklerde gözlenen dağılım, bireysel tercih farklılıklarıyla sınırlı bir olgu olarak değil, eğitim sürecinden terfi mekanizmalarına, kurumsal kültürden bakım yüküne kadar uzanan bir dizi etkenle birlikte değerlendirilmelidir. Söz konusu veriler nedensel bir ilişki kurmaktan ziyade akademik hiyerarşideki temsiliyet örüntülerini görünür kılmaktadır.

Literatürde kadınların iktisat disiplindeki temsiline ilişkin dışlanma mekanizmaları beş temel başlık altında ele alınabilir. İlk olarak eğitim ve giriş aşamasında kadınların lisans düzeyinde iktisat bölümünü seçme olasılığının daha düşük olduğu gösterilmiştir. Rol model ve mentor eksikliği, disiplinin “erkek alanı” olarak algılanması, matematik yoğunluğuna ilişkin kaygılar ve bu tercihi etkileyen faktörler arasında yer almaktadır (Avilova ve Goldin, 2024;

Buckles, 2019; Gartner ve Schneebaum, 2023). İktisat disiplinindeki kadın temsilini Türkiye'ye özgü olarak “sosyal bilimlerin taş fırın erkeği” tanımlamasıyla kavramsallaştıran Tekin-Koru (2025, s.10) disiplinindeki kadın temsiliyetinin azlığını bilgi üretim süreçlerindeki maskülen insanın bir sonucu olarak ifade eder. Bu tartışma bağlamında, iktisat disiplininin bilgi üretim biçimlerine yönelik eleştiriler de dikkate değerdir. Nelson (1993), iktisadın yöntemsel tercihleri ile toplumsal cinsiyet ilişkileri arasındaki bağlantıyı tartışmakta ve disiplinin yalnızca matematiksel kesinlik üzerinden tanımlanmasının sınırlayıcı olabileceğine işaret etmektedir. Bu çerçevede Nelson (2003), “toplumsal cinsiyet-değer pusulası” (gender-value compass) kavramını önererek, kesinlik ile bağlamsal zenginlik arasında bir denge kurulması gerektiğini belirtmektedir. Ona göre nitel araştırmalar, tarihsel analiz ve ampirik gerçeklik ile desteklenmeyen soyut modeller, ekonomik olguların karmaşıklığını yeterince yansıtmayabilir. Benzer biçimde McCloskey (1998), iktisadın yalnızca formel modellerden ibaret olmadığını; tarihsel ve kültürel boyutları olan bir sosyal bilim olarak değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Bu yaklaşımlar, disiplinin yöntemsel tercihleri ile bilgi üretim süreçleri arasındaki ilişkinin daha geniş bir perspektiften ele alınabileceğini göstermektedir.

İkinci olarak “sızdıran boru hattı” olarak adlandırılan süreçte, terfi ve yükselme aşamalarında yapısal bariyerler devreye girmektedir. Benzer akademik performans göstergelerine sahip olsalar dahi kadınların profesörlüğe terfi olasılıklarının daha düşük olduğu ampirik olarak gösterilmiştir (Boustan ve Langan, 2019; Hospido ve Sanz, 2019; Zacchia, 2020). Konferans değerlendirme süreçlerinde kadın yazarların kabul olasılığının daha düşük olması ve “mükemmeliyet” kriterlerinin cinsiyetsiz görünmesine rağmen kadınlar aleyhine işlemesi bu bulgular arasındadır (Spoon vd., 2023; Stockemer vd., 2025).

Üçüncü olarak kurumsal kültür ve akademik ağlar belirleyici bir rol oynamaktadır. “Eski erkek kulüpleri” (old boys club), dışlayıcı enformel ağlar ve mikro-eşitsizlikler kadınların karar alma mekanizmalarındaki görünürlüğü sınırlamaktadır (Aiston ve Fo, 2020; Dion vd., 2018). Hiyerarşik normların baskın olduğu akademi, kadınların aidiyet duygusunu zayıflatmakta ve liderlik pozisyonlarına yönelimlerini etkilemektedir (Eslen-Ziya ve Yildirim, 2021; Westoby vd., 2021).

Dördüncü olarak bakım yükünün asimetrik dağılımı ve annelik dönemine ilişkin yapısal uyumsuzluklar akademik sermaye birikimini yavaşlatmaktadır. Konferans katılımı, ağ kurma ve uluslararası görünürlük gibi kariyer belirleyici faaliyetler bakım sorumlulukları nedeniyle sınırlanabilmektedir (Lima vd., 2023; Spoon vd., 2023; Zacchia, 2020). Mevcut performans

metriklerinin kesintisiz kariyer modeli üzerinden tasarlanmış olması, bu dezavantajı derinleştirmektedir (Westoby vd., 2021).

Son olarak temsil ve tanınma açığı eşitsizliği yeniden üretmektedir. Kadınların daha az alıntılanması, davetli konuşmacı olarak daha az yer almaları ve üst kurullarda sınırlı temsili, epistemik görünürlüğü etkilemektedir (Chassonnery-Zaïgouche vd., 2025; Stockemer vd., 2025).

SONUÇ

Bu çalışma, akademide gözlenen toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini tarihsel ve epistemolojik bir perspektif çerçevesinde incelemeyi amaçlamıştır. Kadınların bilgi üretim süreçlerinden dışlanmasının yalnızca güncel kurumsal düzenlemelerle açıklanamayacağı; aksine tarihsel olarak şekillenen bilgi tekeli ve kurumsal yapılanmaların farklı dönemlerde yeniden üretildiği bir süreç olarak değerlendirilmesi gerektiği ortaya konmuştur. Cadı avları, mesleklerin kurumsallaşması ve modern üniversitenin ortaya çıkışı gibi tarihsel gelişmeler, kadınların bilgi alanlarına erişiminin farklı dönemlerde çeşitli mekanizmalar aracılığıyla sınırlandırıldığını göstermektedir. Bu tarihsel örüntüler, akademik alanın toplumsal cinsiyetten bağımsız bir yapı olmadığına işaret etmektedir.

Modern yükseköğretim kurumlarında ortaya çıkan dönüşümler de benzer eşitsizliklerin farklı biçimlerde devam ettiğini göstermektedir. Neoliberal akademik ortamda performans, yayın ve rekabet ölçütlerinin giderek merkezi hale gelmesi, akademik emeğin örgütlenme biçimini değiştirmiştir. Bu dönüşüm, akademik ev işleri, duygusal emek ve bakım yükü gibi görünmeyen emek biçimlerinin kadın akademisyenler üzerinde yoğunlaşmasına yol açarak eşitsizlikleri derinleştirebilmektedir. Böylece akademik kurumlar yüzeyde toplumsal cinsiyet açısından nötr görünse de kurumsal işleyiş ve akademik iş bölümü aracılığıyla eşitsizlikleri yeniden üreten yapılara dönüşebilmektedir.

Çalışmada sunulan ampirik bulgular da akademik hiyerarşide cinsiyet temelli farklılaşmaların devam ettiğini göstermektedir. 2025 yılına ait akademik kadro verileri ile 2013–2025 yılları arasındaki ekonomi bölümlerine ilişkin veriler, kadın akademisyenlerin alt akademik kadrolarda görece daha yüksek oranlarda temsil edildiğini; buna karşılık profesörlük gibi üst düzey kadrolarda temsil oranlarının belirgin biçimde azaldığını ortaya koymaktadır. Bu bulgular literatürde sıklıkla kullanılan “sızdıran boru hattı” kavramıyla uyumlu bir örüntüye işaret etmektedir. Bununla birlikte sayısal dağılımlar tek başına eşitsizliğin nedenlerini açıklamaya yeterli değildir. Akademik literatür, kadınların akademideki temsiline ilişkin

Cadı Avlarından İktisat Disiplinine: Kadınların Bilgi ve Akademiden Dışlanma Süreçleri

farklılaşmaların eğitim süreçlerinden kurumsal kültüre, terfi mekanizmalarından bakım yüküne kadar uzanan çok katmanlı yapısal ve kültürel mekanizmalarla ilişkili olduğunu göstermektedir.

İktisat disiplini özelinde bu eşitsizliklerin daha belirgin biçimde ortaya çıktığı görülmektedir. Disiplinin yöntemsel tercihleri, akademik kültürü ve bilgi üretim biçimleri, kadınların akademik görünürlüğüne etkileyen faktörler arasında yer almaktadır. Rol model eksikliği, disiplinin “erkek alanı” olarak algılanması, terfi süreçlerindeki yapısal bariyerler, enformel akademik ağlar ve bakım yükünün asimetrik dağılımı bu süreçte etkili olan başlıca mekanizmalar arasında bulunmaktadır. Bu nedenle iktisat disiplinindeki toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri yalnızca bireysel tercih farklılıklarıyla açıklanabilecek bir durum olarak değerlendirilemez.

Bu çalışma, akademideki toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin tarihsel, kurumsal ve epistemolojik boyutlarının birlikte ele alınmasının önemine işaret etmektedir. Kadınların bilgi üretim süreçlerindeki konumu, yalnızca temsiliyet düzeyinde değil; bilginin hangi yöntemlerle üretildiği, hangi araştırma konularının önceliklendirildiği ve hangi bilgi biçimlerinin meşru kabul edildiği soruları çerçevesinde değerlendirilmelidir. Bu perspektif, akademik eşitsizliklerin yalnızca bireysel kariyer süreçleriyle değil, disiplinlerin bilgi üretim çerçevesi ve kurumsal yapılarıyla birlikte incelenmesi gerektiğini göstermektedir.

Son olarak bu çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Çalışmada sunulan veriler akademik kadrolardaki cinsiyet dağılımını betimleyici bir çerçevede ortaya koymaktadır. Bu veriler söz konusu eşitsizliklerin nedenlerini doğrudan açıklamaktan ziyade, akademik hiyerarşide gözlenen örüntüleri görünür kılmaktadır. Gelecek araştırmaların, kadın akademisyenlerin kariyer deneyimlerini nitel araştırmalarla incelemesi ve disiplinler arası karşılaştırmalı analizler gerçekleştirilmesi bu alandaki tartışmaların daha derinlemesine anlaşılmasına katkı sağlayabilir.

Araştırmanın Sınırlılığı

Çalışmada Türkiye’deki akademik hiyerarşiye ilişkin ikincil istatistik veriler kullanılmıştır. Bu veriler, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından yayımlanan unvan bazlı akademik kadro dağılımlarına dayanmaktadır. Analiz, betimleyici istatistik yöntemiyle gerçekleştirilmiş ve kadın akademisyenlerin farklı akademik unvanlardaki temsil oranları incelenmiştir.

EXTENDED ABSTRACT

This study examines the relationship between the historical exclusion of women from knowledge production and the gender inequalities observed in contemporary academia through the perspective of feminist epistemology. Discussions on gender inequality in academia are often limited to numerical representation, focusing on the proportion of women and men in academic positions. Although such analyses provide important descriptive insights, they tend to overlook the historical and epistemological structures that shape academic knowledge and institutions. This study argues that gender inequality in academia should not be understood solely as a matter of representation but also as a structural issue rooted in the historical organization of knowledge production and the epistemological foundations of academic disciplines. In this context, the study aims to analyze how the historical exclusion of women from knowledge production relates to contemporary patterns of gender inequality in academia, with particular attention to the economics discipline.

The theoretical framework of the study is based on feminist epistemology and feminist standpoint theory. Feminist epistemology challenges the assumption that knowledge is neutral and universal, emphasizing that knowledge production is shaped by social positions, power relations, and historical contexts. Similarly, feminist standpoint theory highlights that knowledge is socially situated and that dominant groups often institutionalize their own perspectives as universal knowledge. These perspectives provide an analytical framework for examining how gendered power relations influence both the production and legitimization of academic knowledge.

The study adopts a qualitative and analytical approach. First, a critical review of national and international literature is conducted to examine the historical processes through which women have been excluded from knowledge production. The analysis traces developments from the early modern period to the institutionalization of modern universities and the transformation of academia in contemporary contexts. This historical perspective enables an understanding of how mechanisms of exclusion have evolved and how they continue to shape academic structures.

In addition to the theoretical discussion, the study includes an empirical analysis focusing on the economics discipline in Türkiye. The empirical analysis is based on secondary data obtained from the Council of Higher Education (YÖK) and examines the gender distribution of academic staff by academic rank between 2013 and 2025. Descriptive statistical

Cadı Avlarından İktisat Disiplinine: Kadınların Bilgi ve Akademiden Dışlanma Süreçleri

methods are used to identify patterns in the representation of female and male academics across academic positions.

The findings indicate that women are relatively well represented in early academic career stages, such as research assistant and lecturer positions, while their representation declines significantly at higher academic ranks, particularly at the level of full professorship. This pattern corresponds to the “leaky pipeline” phenomenon frequently discussed in the literature, which refers to the gradual decline in women’s representation as academic careers progress.

The study concludes that numerical representation alone is insufficient to explain gender inequality in academia. The findings suggest that gender disparities in academic hierarchies should be examined within a broader framework that includes institutional structures, disciplinary cultures, and epistemological assumptions. By combining feminist epistemology with empirical evidence from the economics discipline in Türkiye, the study contributes to the literature by emphasizing the importance of analyzing gender inequality in academia not only through representation statistics but also through the broader structures of knowledge production.

KAYNAKÇA

- Agenjo-Calderón, A., ve Gálvez-Muñoz, L. (2019). Feminist economics: theoretical and political dimensions. *American Journal of Economics and Sociology*, 78, 137-166. <https://doi.org/10.1111/AJES.12264>
- Aiston, S., ve Fo, C. (2020). The silence/ing of academic women. *Gender and Education*, 33, 138-155. <https://doi.org/10.1080/09540253.2020.1716955>
- Altınoluk, D. (2017). Cinsiyetlendirilmiş kurum olarak akademi: Erkek akademisyenlerin “öteki” üzerinden erkeklik inşaları. *Masculinities: A Journal of Identity and Culture*, 8, 37-58.
- Aslanbeigui, N., ve Oakes, G. (2009). *The Provocative Joan Robinson: The Making of a Cambridge Economist*. Duke University.
- Atay, Ö., Gürgen, N. E., ve İmamoğlu, E. (2022). Türkiye'de kadın akademisyenlerde algılanan cam tavan sendromu araştırması. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 170-182. <https://doi.org/10.33537/sobild.2022.13.2.15>
- Auriol, E., Friebel, G., Weinberger, A., ve Wilhelm, S. (2021). Women in economics: europe and the world. *CEPR Discussion Paper No. DP16686*. [online]. <https://ssrn.com/abstract=3960290> (Erişim Tarihi: 20.10.2025).
- Avilova, T., ve Goldin, C. (2024). Seeking the “missing women” of economics with the undergraduate women in economics challenge. *Journal of Economic Perspectives*, 38(3), 137-162. <https://doi.org/10.1257/jep.38.3.137>
- Ayyıldız, P., ve Banoğlu, K. (2024). The leaky pipeline: where ‘exactly’ are these leakages for women leaders in higher education? *School Leadership & Management*, 44(2), 120-139. <https://doi.org/10.1080/13632434.2024.232373>
- Baker, M. (2012). Gendered families, academic work and the 'motherhood penalty.' *Women's Studies Journal*, 26(1). <https://doi.org/10.59962/9780774823982-007>
- Barker, D. K., ve Feiner, S. F. (2004). *Liberating Economics: Feminist Perspectives on Families, Work, and Globalization*. University of Michigan Press. <https://doi.org/10.3998/mpub.11867>
- Bayer, A., ve Rouse, C. (2016). Diversity in the economics profession: a new attack on an old problem. *Journal of Economic Perspectives*, 30, 221-242. <https://doi.org/10.1257/JEP.30.4.221>
- Bennett, C. (2011). Beyond the leaky pipeline: consolidating understanding and incorporating new research about women’s science careers in the UK. *Brussels Economic Review*, 54, 149-76.
- Berryman, S. E. (1983). Who will do science? trends, and their causes in minority and female representation among holders of advanced degrees in science and mathematics: a special report. The Rockefeller Foundation.
- Bird, S., Litt, J., ve Wang, Y. (2004). Creating status of women reports: Institutional housekeeping as “women’s work.” *NWSA Journal*, 16, 194-206.
- Blackmore, J. (2002). Globalisation and the restructuring of higher education for new knowledge economies: new dangers or old habits troubling gender equity work in universities? *Higher Education Quarterly*, 56(4), 419-441. <https://doi.org/10.1111/1468-2273.00228>

- Blackmore, J. (2015). Disciplining Academic Women: Gender Restructuring and the Labour of Research in Entrepreneurial Universities. M. Thornton (Eds.). *Through A Glass Darkly: The Social Sciences Look at the Neoliberal University*. ANU Press.
- Blau, F., ve Lynch, L. (2024). 50 years of breakthroughs and barriers: women in economics, policy, and leadership. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.3386/w32820>
- Blumberg, R. L. (1984). A general theory of gender stratification. *Sociological Theory*, 2, 23-101. <https://doi.org/10.2307/223343>
- Boustan, L., ve Langan, A. (2019). Variation in women's success across phd programs in economics. *NBER Working Paper Series*. <https://doi.org/10.1257/jep.33.1.23>
- Brommesson, D., Erlingsson, G. Ó., Ödalen, J., ve Fogelgren, M. (2022). "Teach more, but do not expect any applause": Are women doubly discriminated against in universities' recruitment processes? *Journal of Academic Ethics*, 20(3), 437-450. <https://doi.org/10.1007/s10805-021-09421-5>
- Bryson, V. (2019). *Feminist Politika Teorisi* (1.baskı). Phoenix Yayınevi.
- Bryson, V. (2021). *The futures of feminism*. Manchester University Press. <https://doi.org/10.7765/9781526138507>
- Buckles, K. (2019). Fixing the leaky pipeline: strategies for making economics work for women at every stage. *Journal of Economic Perspectives*. <https://doi.org/10.1257/jep.33.1.43>
- Burkinshaw, P. (2015). *Higher education, leadership, and women vice chancellors: Fitting into communities of practice of masculinity*. Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1057/9781137444042>
- Charles, M., ve Bradley, K. (2002). Equal but separate? a cross-national study of sex segregation in higher education. *American Sociological Review*, 67(4), 573-599. <https://doi.org/10.2307/3088946>
- Chassonnery-Zaïgouche, C., Cherrier, B., ve Singleton, J. D. (2025). "Economics is not a man's field": cswep and the first gender reckoning in economics, 1971-1991. *History of Political Economy*, 57(4), 641-675. <https://doi.org/10.1215/00182702-11857074>
- Currie, J., Thiele, B., ve Harris, P. (2002). *Gendered Universities in Globalized Economies: Power, Careers, and Sacrifices*. Lexington Books.
- Çakır, S. (2007). Feminizm: Ataerkil İktidarın Eleştirisi. H. Birsen Örs (der.), *Modern Siyasal İdeolojiler* içinde, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Çubuk, S., ve Erol, D. (2023). Türkiye'de kadının akademideki yeri: cam tavana bir bakış. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kadın ve Aile Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 185-210.
- Demir, S. (2018). Akademide kadın: Farklı disiplinlerden kadınların akademideki yeri ve aile yaşamlarıyla etkileşimi. *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi*, 6(1), 187-210. <https://doi.org/10.14782/marusbd.412643>
- Derin-Güre, P., ve Akbostancı, E. (2025). İktisat biliminde kadınlar: türkiye'de akademik alanda eşitlik mücadelesi. *İktisat ve Toplum*, (173), 24-33.
- Di Leo, R., Epifanio, M., Scotto, T. J., ve Troeger, V. E. (2024). Motherhood in academia: A novel dataset of UK academic women with an application to maternity leave uptake. *Social Policy and Administration*, 59(3), 454-469. <https://doi.org/10.1111/spol.13057>

- Dimand, R. W. (1999). Women economists in the 1890s: journals, books and the old Palgrave. *Journal of the History of Economic Thought*, 21(3), 269-288.
- Dinçer, N. N. (2025). İktisatta cam tavan: kadınlar ve eşitlik arayışı. *İktisat ve Toplum*, (173), 18-23.
- Dion, M., Sumner, J., ve Mitchell, S. (2018). Gendered citation patterns across political science and social science methodology fields. *Political Analysis*, 26, 312-327. <https://doi.org/10.1017/pan.2018.12>
- Eğitim Öğretim Alanları (ISCED) Sınıflaması (2013). <https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/SiniflamaSurumDetayAction.do?surumId=987veturId=39veturAdi=%207.%20E%C4%9Fitim%20S%C4%B1n%C4%B1flamalar%C4%B1>.
- Ehrenreich, B., ve English, D. (1992). *Cadılar, büyücüler ve hemşireler*. Kavram.
- Eldemir, P. (2021). Akademide genç kadın olmak: özdüşünümsellik üzerinden bir tartışma. *Feminist Tahayyül*, 2(2), 242-272.
- Eldemir, P., ve Yılmaz, T. (2021). Duygudaşıktan yoldaşlığa: işte bu bizim hikayemiz. *Feminist Tahayyül*, 2(1), 38-65.
- Eslen-Ziya, H., ve Yildirim, T. (2021). Perceptions of gendered-challenges in academia: how women academics see gender hierarchies as barriers to achievement. *Gender, Work and Organization*, 29(1), 301-308. <https://doi.org/10.1111/gwao.12744>
- Ezgin Ağılı, S., ve Açık Turguter, E. (2020). Patriyarka ve kapitalizm ilişkiselliği ile örülmüş bilimin cinsiyetçi yapısı ve akademide kadın asistan olmak. *Universal Journal of History and Culture*, 2(2), 104-130.
- Federici, S. (2012). *Caliban ve cadı: Kadınlar, beden ve ilksel birikim*. Otonom Yayıncılık.
- Gartner, H., ve Schneebaum, A. (2023). An analysis of women's underrepresentation in undergraduate economics. *Review of Political Economy*, 35, 593-613. <https://doi.org/10.1080/09538259.2023.2183672>
- Gill, A., ve Fernández, M. (2025). Disputing authorship: reinscriptions of collective modes of knowledge production. *Social Sciences*, 14(4), 243. <https://doi.org/10.3390/socsci14040243>
- Gill, R. (2016). Breaking the silence: The hidden injuries of neoliberal academia. *Feministische Studien*, 34(1), 39-55. <https://doi.org/10.1515/fs-2016-0105>
- Göktürk, Ş., ve Tülübaş, T. (2021). Survival of the fittest: women's academic experiences of navigating neoliberal expectations in Turkish universities. *Gender and Education*, 33(3), 267-284. <http://doi.org/10.1080/09540253.2020.1735311>
- Groenewegen, P. D., ve King, S. (1994). Women as producers of economic articles: a statistical assessment of the nature and the extent of female participation in five British and North American journals 1900-39 (No. 201).
- Harding, S. (1991). *Whose Science? Whose Knowledge?: Thinking from Women's Lives*. Cornell University Press.
- Hartsock, N. (1997). Comment on hekman's "truth and method: feminist standpoint theory revisited": truth or justice? *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 22(2), 367-74
- Hekman, S. (1997). Truth and method: feminist standpoint theory revisited. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 22(2), 341-365.

- Hengel, E., ve Moon, E. (2023). Gender and equality at top economics journals. *Unpublished manuscript*. <https://erinhengel.github.io/Gender-Quality/quality.pdf>
- Hills, E., ve Rowan, L. (2002). *Feminist Academics as Nomadic Subjects: Reconceptualizing Women in Universities*. <https://doi.org/10.18738/AWL.V10I0.151>
- Hospido, L., ve Sanz, C. (2019). Gender gaps in the evaluation of research: evidence from submissions to economics conferences. *Labor: Demographics ve Economics of the Family eJournal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3422016>
- Humphries, J., ve Schneider, B. (2021). Gender equality, growth, and how a technological trap destroyed female work. *Economic History of Developing Regions*, 36, 428-438. <https://doi.org/10.1080/20780389.2021.1929606>
- Järvinen, M., ve Mik-Meyer, N. (2024). Giving and receiving: gendered service work in academia. *Current Sociology*, 73(3). <https://doi.org/10.1177/00113921231224754>
- Kaya Erdoğan, E. (2023). Türkiye yükseköğretiminde toplumsal cinsiyet eşitsizliği. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 21(83), 163-185.
- Kendir-Gök, Y. (2025). Yapay zekâ hikâyesi: cinsiyetlendirilmiş ve hegemonik bilginin algoritmik yeniden üretimi. *Feminist Tahayyül: Akademik Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 284-314.
- Kessler-Harris, A. (1991). A woman's wage: historical meanings and social consequences. *Industrial and Labor Relations Review*, 46, 210-225.
- Kim, M. (2023). The problem of gender in economics. *Review of Radical Political Economics*, 55(4), 639-650. <https://doi.org/10.1177/04866134231199127>
- Lima, J., De Castro Casa Nova, S., ve De Oliveira Vendramin, E. (2023). Sexist academic socialization and feminist resistance: (de) constructing women's (dis) placement in Brazilian accounting academia. *Critical Perspectives on Accounting*, 99. <https://doi.org/10.1016/j.cpa.2023.102600>
- Long, M. (2023). Gender, feminist pedagogy, and economics education. *Review of Political Economy*, 35, 587-592. <https://doi.org/10.1080/09538259.2023.2184043>
- Lopes, M., ve de Camargo Santos, C. (2025). Academic housework in pandemic times: COVID-19 effects on the gendered distribution of academic work in Portugal. *European Educational Research Journal*, 24(1), 87-110. <https://doi.org/10.1177/14749041231191888>
- Lundberg, S., ve Stearns, J. (2019). Women in economics: stalled progress. *Journal of Economic Perspectives*, 33(1), 3-22. <https://doi.org/10.1257/JEP.33.1.3>
- Majcher, A. (2002). Gender inequality in german academia and strategies for change. *German Policy Studies*.
- McCann, C. (2025). The evolution of economics at the university of oxford: gendered constructions of legitimate economic knowledge and authorities. *History of Education*, 54(5), 556-574. <https://doi.org/10.1080/0046760X.2025.2486094>
- McCloskey, D. N. (1998). *The Rhetoric Of Economics* (2. baskı). The University of Wisconsin.
- Mezzadri, A. (2016). Class, gender and the sweatshop: on the nexus between labour commodification and exploitation. *Third World Quarterly*, 37, 1877-1900. <https://doi.org/10.1080/01436597.2016.1180239>

- Mies, M. (2011). *Ataerki ve Birikim: Uluslararası İşbölümünde Kadınlar*. Dipnot.
- Mies, M., Bennholdt-Thomsen, V. ve Von Werlhof, C. (2008). *Son sömürge: kadınlar*. İletişim.
- Nelson, J. A. (1993). gender and economic ideologies. *Review of Social Economy*, 51(3), 287-301. <https://doi.org/10.1080/758537259>
- Nelson, J. A. (2003). Free market” economics and feminist alternatives”. *Journee Etudes*.
- Pelizzon, S. M. (2020). *Kadının konumu nasıl değişti? Feodalizmden kapitalizme*. İmge.
- Powell, J., ve Yurchenko, Y. (2025). Whose history of which economic thought? *International Review of Economics Education*, 50. <https://doi.org/10.1016/j.iree.2025.100325>
- Romito, P., ve Volpato, C. (2005). Women inside and outside academia: a struggle to access knowledge, legitimacy and influence. *Social Science Information*, 44(1). <https://doi.org/10.1177/0539018405050440>
- Rowbotham, S. (2011). *Kadının Gizlenmiş Tarihi*. Payel.
- Saunderson, W. (2002). Women, academia and identity: constructions of equal opportunities in the ‘new managerialism’– a case of ‘lipstick on the gorilla’? *Higher Education Quarterly*, 56(4), 376-406. <https://doi.org/10.1111/1468-2273.00226>
- Savigny, H. (2014). Women, know your limits: Cultural sexism in academia. *Gender and education*, 26(7), 794-809. <https://doi.org/10.1080/09540253.2014.970977>
- Serdaroğlu, U. (2010). *İktisat ve Toplumsal Cinsiyet*. Efil.
- Sezgin, F. H., ve Haykır Hobikoğlu, E. H. (2022). Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında istihdamda cinsiyet açığının istatistiksel analizi. *KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 69-93. <https://doi.org/10.21798/kadem.2022.110>
- Shackleton, J. R., Dimand, M. A., Dimand, R. W., ve Forget, E. L. (1996). Women of value: feminist essays on the history of women in economics. *The Economic Journal*, 106(439), 1817. <https://doi.org/10.2307/2235238>
- Spoon, K., LaBerge, N., Wapman, K., Zhang, S., Morgan, A., Galesic, M., Rivera, L., Mendy, J., Martinez, M., Fosdick, B., Larremore, D., ve Clauzet, A. (2023). Gender and retention patterns among U.S. faculty. *Science Advances*, 9(42). <https://doi.org/10.1126/sciadv.adi2205>
- Stockemer, D., Galassi, G., ve Abou-El-Kheir, E. (2025). Closing the publishing gender gap in economics and political science: Does a critical mass matter?. *PLOS One*, 20(5). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0323364>
- Tekin-Koru, A. (2025). İktisat: Sosyal bilimlerin taş fırın erkeği. *İktisat ve Toplum*, (173), 10-17.
- Thwaites, R., ve Pressland, A. (2017). Introduction: Being an early career feminist academic in a changing academy. R. Thwaites ve A. Pressland (Eds.). *Being an early career feminist academic: Global perspectives, experiences and challenges* (ss. 1-20). Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1057/978-1-137-54325-7_1
- Usui, C. (1993). Women and the economic miracle: gender and work in postwar japan. *Social Forces*, 73, 356-358. <https://doi.org/10.1093/SF/73.1.356>

- Valian, V. (2005). Beyond gender schemas: Improving the advancement of women in academia. *Hypatia: A Journal of Feminist Philosophy*, 20, 198-213. <https://doi.org/10.1111/j.1527-2001.2005.tb00495.x>
- Vatansever, A. (2022). Feminization of resistance: reclaiming the affective and the indefinite as counter-strategy in academic labor activism. *Publications*, 10(1), 1. <https://doi.org/10.3390/publications10010001>
- Venkat, P., Sekaran, V. C., Mayya, S. S., Ashok, L. ve Kamath, V. G. (2022). Women faculty in higher education: a social identity lens to gender issues. *Journal of Datta Meghe Institute of Medical Sciences University*, 17(4), 915-919. https://doi.org/10.4103/jdmimsu.jdmimsu_8_22
- Ward, K. (2003). Faculty service roles and the scholarship of engagement. *ASHE-ERIC Higher Education Report*, 29, 5.
- Westoby, C., Dyson, J., Cowdell, F., ve Buescher, T. (2021). What are the barriers and facilitators to success for female academics in UK HEIs? A narrative review. *Gender and Education*, 33(8), 1033-1056. <https://doi.org/10.1080/09540253.2021.1884198>
- Wolfinger, N. H., Mason, M. A., ve Goulden, M. (2008). Problems in the pipeline: Gender, marriage, and fertility in the ivory tower. *The Journal of higher education*, 79(4), 388-405. <https://doi.org/10.1080/00221546.2008.11772108>
- Woolf, V. (2016). *Kendine Ait Bir Oda*. Kırmızı Kedi.
- Yalom, M. (2002). *Antik Çağlardan Günümüze: Evli kadının tarihi*. Çitlembik.
- Yerlikaya-Yaran, B. (2024). Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin akademideki izdüşümleri: Artvin Örneği. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 19(2), 559-593. <https://doi.org/10.17153/oguiibf.138218>.
- Yin, S. (2021). Re-articulating feminisms: a theoretical critique of feminist struggles and discourse in historical and contemporary China. *Cultural Studies*, 36, 981-1004. <https://doi.org/10.1080/09502386.2021.1944242>
- Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi (2025). <https://istatistik.yok.gov.tr> (Erişim Tarihi: 12.10.2025).
- Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (2018). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/03/20180306-11.htm> (Erişim Tarihi: 01.10.2025).
- Zacchia, G. (2020). What does it take to be top women economists? an analysis using rankings in RePEc. *Review of Political Economy*, 33, 170-193. <https://doi.org/10.1080/09538259.2020.1848624>

Makale Bilgileri/Article Information

<i>Etik Beyan:</i>	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan edilir.	<i>Ethical Statement:</i>	It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.
<i>Çıkar Çatışması:</i>	Çalışmada kişiler veya kurumlar arası çıkar çatışması bulunmamaktadır.	<i>Conflict of Interest:</i>	The authors declare that declare no conflict of interest.
<i>Yazar Katkı Beyanı:</i>	Çalışmanın tamamı yazar tarafından oluşturulmuştur.	<i>Author Contribution Declaration:</i>	The entire study was created by the author.
<i>Mali Destek:</i>	Çalışma için herhangi bir kurum veya projeden mali destek alınmamıştır.	<i>Financial Support:</i>	The study received no financial support from any institution or project.
<i>Yapay Zekâ Kullanımı:</i>	Bu çalışmada herhangi bir yapay zekâ tabanlı araç veya uygulama kullanılmamıştır.	<i>Use of Artificial Intelligence:</i>	This study did not utilize any artificial intelligence-based tools or applications.
<i>İntihal:</i>	Bu makalede intihal taraması yapılmış ve intihal içermediği teyit edilmiştir. – İntihal.Net	<i>Plagiarism:</i>	This article has been scanned for plagiarism and it has been confirmed that it does not contain plagiarism. – İntihal.Net